

O'ZBEK OILALARIDA MILLIY ETNIK XUSUSIYATLARNI SAQLAB QOLISHDA OTA-ONANING O'RNI. FARZAND TARBIYASIDAGI XATO VA KAMCHILIKLAR

Adxamjonova Bibioysha Iqboljon qizi

*Andijon davlat chet tillar instituti, Xorijiy til va adabiyoti fakulteti,
Ingliz tili amaliyoti kafedrası, 1-bosqich I-23-4 guruh talabasi*

Annotatsiya: *Quyidagi maqola o'zbek oilalaridagi milliy etnik xususiyatlarni saqlab qolishga bag'ishlangan. Shuningdek, oilada milliy etnik xususiyatlarni saqlab qolishda ota-onaning o'rni haqida ma'lumot berilgan.*

Kalit so'zlar: *farzand tarbiyasidagi xatolar, oilada ota-onaning o'rni.*

“Xalqimiz qadim-qadimdan oilani muqaddas deb bilgan. Oila ahil va totuv boisi, jamiyatda tinchlik va hamjihatlikka erishadi. Davlatda osoyishtalik va barqarorlik hukum suradi. Oila farovonligi – milliy farovonlik asosidir”. [1:3]

Oila, jamiyat ijtimoiy tuzumining birlamchi bo'g'ini bo'lib, inson shaxsini shakllantirish oiladan boshlanadi. Oila – murakkab ijtimoiy guruh. Jamiyatdagi o'zgarishlar oilaga ta'sirini ko'rsatganidek, oiladagi o'zgarishlar ham jamiyatga o'z ta'sirini ko'rsatadi. Oila davlatning jamiyatning asosiy tayanchi ekan, uning mustahkamligi, tinch-totuvligi, farovonligi va barqarorligidan jamiyat manfaatdordir.

Ota-ona - san'atkor, bola - san'at asaridir, tarbiya esa san'atning o'zidir. Farzandlar oilaning – davomchilaridir. Oilada ota-ona tomonidan beriladigan tarbiya uni yo halokatga, yo saodatga yetaklashi tayin. [3:2]

O'zbek oilalarida milliy etnik xususiyatlarni saqlab qolish ota-onaning o'rni juda katta ahamiyatga ega. Ota-onalar o'z farzandlariga milliy adabiyot, musiqa, o'yinlar va bayramlarni o'rgatish orqali milliy shaxslarini saqlab qolishlariga yordam berishadi. Ularning tarbiyasi va o'rganilishi o'zaro aloqalarni saqlab qolish, milliy g'oyalari va qadriyatlarni o'rgatish asosida turibdi bu esa oila a'zolari o'rtasidagi munosabatlarni kuchaytirib, oila a'zolari orasidagi aloqalarni mustahkamlashga yordam beradi. Ota-ona o'z farzandlariga milliy shaxslarini, sevgi, hurmat va qadr qimmat hususiyatlarni va g'oyalarni qadrlaydi. Bu esa o'zbek oilalarida milliy etnik hususiyatlarini saqlab qolishdagi ota-onaning o'rni juda katta.

O'zbek oilalarida milliy etnik hususiyatlar o'zaro qadr qimmat bilan saqlanadi. Milliy tarbiya, oila tarbiyasi tizimining bir qismidir va uning maqsadi milliy, madaniy, tarixiy va ma'naviy qadriyatlarni qog'ozga olish orqali bir necha avlodni o'zlashtirishdir. Milliy tarbiya, yosh nasllarning milliy shaxslarini kuchaytrish,

vatandoshlik hissiyotlarini rivojlantirish va milliy qadriyatlarga bog'liq insonlarni yetishtirishda muhim rol o'ynaydi. [2:4]

Milliy tarbiya, maktab darsliklarida tarix, til, adabiyot, san'at va musiqa kabi fanlar orqali milliy madaniyatni o'rgatish va o'rganishni ta'minlaydi. Bundan tashqari milliy bayramlar, milliy qahramonlar va milliy qadriyatlar bilan bog'liq tadbirlar tashkil etilishi orqali o'quvchilarga milliy bilimni o'rgatish maqsadlanadi. Milliy tarbiya, yosh nasllarning milliy shaxslarini himoya qilish va rivojlantirishga yordam beradi, bir vaqtda, turli madaniyatlarni tushunish va hurmat qilishlari ham ko'zda tutushni rag'batlantiradi. Bu orqali jamiyatda birlik va hamkorlik hissiyotlarining kuchayishiga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganimizdek, milliy tarbiya bir millatning birlik va hamkorligini ta'minlaydigan, milliy shaxsni himoya qilish va rivojlantirishni maqsad qilgan muhim ta'lim tizimidir.

Oila tarbiyasi esa oila a'zolari o'rtasidagi munosabatlarni, oilaviy qadriyat va adabiyotlarni ta'lim etadi. Bu tarbiya turi oila a'zolari o'rtasidagi muhabbatni hurmat, tinchlik va hamkorlikni o'rgatadi. Oilaviy qadriyatlar, oilaviy madaniyat va oilaviy urf-odatlar oilasi tarbiyasi orqali o'rgatiladi va o'zlashtiriladi. Bularning hammasi birga, milliy tarbiya va oila tarbiyasi yosh nasllarni milliy, madaniy, tarixiy va ma'naviy qadriyatlarga e'tibor berish ularni o'zlashtirish, milliy shaxslarni kuchaytirish va vatandoshlik hissiyotlarni rivojlantirish maqsadini o'zlashtiradi. Bu tizimlar orqali jamiyatda birlik va hamkorlikni kuchaytirish, turli etnik guruhlar orasidagi munosabatlarni kuchaytirish va insonlarning bir biriga hurmat va adolat bilan munosabatda bo'lishni ta'minlaydi.

O'zbek oilalarida milliy xususiyatlar o'ziga xosdir. Ular o'rtacha oilaviy qadriyatlar va adabiyotlarga e'tibor berishadi va o'zlarini o'zlashtiradi. O'zbek oilalari odatda ko'p farzandli oilalar bo'lib, ko'plab oila a'zolari bi-biriga qarama-qarshi hurmat va tinchlikni o'rgatishadi.[2:5] Oilaviy madaniyat va urf-odatlar oila tarbiyasi orqali o'rgatiladi va o'zlashtiriladi, bu esa oila a'zolari orasidagi muhabbat va hamkorlikni kuchaytiradi. Bu ota-ona, oilaviy muhitda o'zlarining o'rnini topishi uchun bir-biriga qulaylik yaratishlari kerak. O'zbek tilida muloqot qilish, bir-biriga qo'llarini uzatish orqali ota-onalarning o'rnini topish mumkin. Bu oilada ota-onaning o'rnini topishning eng asosiy usullaridan biri.

Ota-onalar o'rtasidagi munosabatlarning samaradorligi oilaviy muhitning qurilishida juda muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar o'rtasidagi samarador munosabatlar oila a'zolari uchun mustahkamlik va tinchlik demakdir. Ota-onalar o'rtasidagi qadr-qimmat munosabatlar oilaviy muhitning barqarorligini ta'minlaydi va oila a'zolarining o'zaro murojaat qilishini, ko'rsatishini va qo'llab -quvvatlashini

ta'minlaydi. Bu esa oilaviy munosabatlarning mustahkamligini va tinchlikni ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'z.Res.din ishlari bo'yicha qo'mita.(2019) “Yoshlar tarbiyasida oilaning o'rni”.
2. Umarova.Z.O (2020) “Oilada onaning o'rni”.
3. Odinaxon Muhammad Sodiq (2022) “Farzand tarbiyasida yo'l qo'yiladigon xatolar”